

Wynndighed. Men det samme Princip, Centraliseringsprincippet, medfører noget andet. Det er nemlig dette, at man da maatte bortkaste alle mulige Betingelser, som afhænge af andet end Ministerens Støn, bortkaste alle andre Betingelser for Afgangen til en saadan Fattigforførgelse uden alle Grænser, og det anser jeg dog for at være et overmaade betænkeligt Princip at stille op. Det synes næsten, som om Princippet om „Hjælp til Selvhjælp“ kunde komme i Miscredit; jeg troede, at det var det Princip, man i det væsentlige dog vilde anerkende. Vrede forskellige Talere have udtalt sig derimod med en noget underlig Haan, synes jeg, men jeg vil dog gøre opmærksom paa, at er der noget Princip, som har virkelig demokratisk Betydning, saa er det dette; thi der er Forskel paa at understøtte en Mand, enten man understøtter ham saaledes, at Understøttelsen kommer i Form af en Gave eller som Udtryk for et vilkaarligt Støn, eller det kommer som Udtryk for en af ham selv erhvervet Ret. I det sidste Tilfælde forekommer det mig, at da bliver Hjælpen ikke en Svækkelse, ikke en Slappelse af hans Kræfter, ikke en Ydmygelse, men tværtimod en Styrkelse af den Selvstændighedens Væresfølelse, der dog til syvende og sidst er Grundlaget for al demokratisk Styrke. Men erede Medlemmer ville straks sige: Ja, det er rigtigt nok, men hvad kan det nytte at tale om Hjælp til Selvhjælp for dem, der ikke ere i Stand til at hjælpe sig selv. Jo, mine Herrer, det kan godt nytte, naar man begrænser Princippet paa den naturlige Maade, at der staffles Hjælp til dem, som virkelig ikke ere i Stand til at hjælpe sig selv, og der er ingen Vanfærlighed for, at man kan det, vel at mærke, naar man ikke skaber det hele som en eneste Centralisation, men lægger Wynndigheden og Afgørelsen af disse Sager langt længere ned, altsaa i Kommunernes Hænder. I saa Fald er der intet i Vejen for, at der kan blive Hjælp for dem, der ikke ere i Stand til at hjælpe sig selv, og dog kan Princippet hævdes om, at den, der hjælpes, erhverver Hjælpen som en Ret, der højner og styrker ham i Stedet for at ydmyge ham. Men jeg vil ogsaa derved gøre opmærksom paa, at naar der tales om Hjælp til Selvhjælp, saa tænkes der i Reglen kun paa dette, at der kræves et Bidrag fra den paa gældende som Betingelse for den Understøttelse, der gives ham. Dette behøver slet ikke at være Tilfældet. Det er opstillet som Betingelse i Sngeloven, det er frafaldet i Forslaget om Ulykkesforsikring, og det behøver ikke at være opstillet

som Betingelse for en Alderdomsforførgelse. Der er mange andre Maader, hvorpaa der kan skabes et Udtryk for det, jeg kalder Selvhjælp. For Eksempel allerede det, at en Mand i en vis Tid havde holdt sig fri for Fattigvæsenet, kalder jeg det bedste Udtryk for Selvhjælp, idet han derved har vist, at han i hvert Fald i en vis Periode har kunnet holde sig selv oven Bandede. Det er ogsaa en Maade, hvorpaa Selvhjælpen kan ytre sig. Alt dette skal jeg kun henstille, idet det i Almindelighed forekommer mig, at det maa overvejes, paa hvilke Punkter af den sociale Lovgivning Fordringen om Selvhjælp fra den understøttedes Side maa kræves. Man vil jo ogsaa meget godt kunne stille det saaledes, at hvor man kræver et Bidrag til Sygeforsikring eller en Ulykkesforsikring, frafalder man det oversjor Alderdomsforførgelsen; thi det maa jo altid overvejes, Kræfterne maa maales, man maa vogte sig for ikke at stille Fordringerne højere, end de kunne bæres, og da prøve, paa hvilke Punkter en saadan Byrde bedst kan bæres, og paa hvilke den daarlige kan bæres. Jeg tror derfor, at vi muligen ville komme ind paa en Alderdomsforførgelse uden direkte Bidrag fra de understøttede, fordi det altid er vanskeligere at faa Folk til at tænke paa Alderdommen, mens de ere unge; men der kan derfor godt sørges for, at der fra de understøttedes Side bliver vist, at de ikke have opgivet sig selv. Der er altsaa andre Veje, ad hvilke Betingelsen kan opfyldes.

Naar jeg har tænkt over de sociale Opgaver, der foreligge, saa forekommer det mig, at det, der ligger os nærmest, er først at søge at lette den fattige Mand for de Byrder, som Staten paalægger ham. At lette ham for Byrder i det daglige Liv og Tilvebringelsen af hans Levnedsmidler, det er det, der ligger nærmest. Skal man støtte en Mand, saa forekommer det mig, at det første bør være, at man søger at gøre hans Livsforholdene saa billige som muligt, og dernæst at søge at sikre ham mod Følgerne af Sygdom og Ulykkestilfælde, idet jeg erkender, at saaledes som Smaamanden, som Arbejderen, er stillet, saa kan han vel i det daglige Liv kæmpe sig igennem, men støder Ulykke eller Sygdom til, saa briste Kræfterne, saa kan han ikke magte det. Dette er det andet, der bør raades Bod paa, og dernæst er det sidste at søge for en Alderdomsforførgelse for alle dem, der ikke have opgivet sig selv. Jeg vil kun gøre de erede Forslagsstillere opmærksomme paa, at deres Forslag savner et Ufsnit af denne Forførgelse, som jeg vilde have føjet til, og som er maaske lige saa vigtig som noget af det